ДЕТСКА ГРАДИНА „КАЛИНА МАЛИНА”, ГР.НЕСЕБЪР, УЛ.”ДЮНИ” №45, ТЕЛ.0554/45203,

e-mail:Info-200652@edu.mon.bg

УТВЪРЖДАВА:.....
Директор : Людмила Василева

Зап. 033/ 15.09.2026г.

МОДЕЛ ЗА РАБОТА СЪС СЕМЕЙСТВАТА И ДЕЦАТА В ПЕРИОДА НА АДАПТАЦИЯ ОТ СЕМЕЙНА СРЕДА КЪМ ДЕТСКА ГРАДИНА

Общи положения

Детската градина/ детската ясла е нов период в живота на детето. За него това е преди всичко първи опит на колективното общуване. Не всяко дете приема изведнъж новата обстановка и непознатите хора. Понякога родителите, които за първи път записват своето дете в детската градина, се сблъскват с множество разочарования: детски сълзи, капризи, отказ да отидат в градината, безкрайно боледуване, претенции и изисквания към служителите.

В периода на адаптация в детето се формират нови умения и навици. Рязкото преминаване към новото помещение, новите играчки, новите хора, новите правила в живота му – това е и емоционален, информационен стрес, чиито проявления в детето са разнообразни: отказ от храна, сън, затваряне в себе си, плач. Могат ли да се избегнат тези неприятни преживявания? Как да се помогне на семейството да се справи с новата ситуация?

Предложеният Модел за работа със семейството е адаптивна програма, отчитаща психологическите, физиологическите и социалните особености на децата постъпващи за пръв път в детска градина, представлява сам по себе си модел на взаимодействие между детската градина и семейството в този не лесен за детето период.

Целта на педагогическите и медицински специалисти в ДГ „КАЛИНА МАЛИНА“ е да изградят такива отношения, които да допринесат за създаване на комфорт, увереност, взаимно уважение, взаимопомощ, способност да се решават проблемите още при тяхното възникване.

Водещата, най-привлекателна дейност в детската възраст се явява играта. В основата на този модел стоят игровите упражнения, насочени към обезпечаване на психологически комфорт при пребиваване на детето в детската градина.

Преди всичко, психическата готовност на детето към детската градина зависи и от психическата готовност на родителите да оставят своето дете за известно време там. Тревожността на някои майки се изразява в непрекъснато преживяване, че нещо ще се случи с детето, ако те не са до него и така предават своята тревожност и опасения на детето, което на свой ред не успява да привикне с новата обстановка и новите условия.

Чрез разработването на мероприятия с консултативен характер, детската градина насочва фокуса към разширяване на психолого-педагогическите знания и опит на родителите.

Цел: Създаване на благоприятни условия на пълноценно физическо и психическо развитие, емоционално благополучие и социална адаптация на детето към условията на детската ясла/ градина, необходими за личностното му развитие.

Задача: Разработване на комплекс от мерки за повишаване на адаптивните възможности на децата постъпващи за пръв път в детска градина.

Методи: наблюдение, анкети, беседи, консултация.

Социалната адаптация е постоянен процес на активно приспособяване на детето към условията на новата социална среда.

Проблеми и особености на адаптацията на детето в условията на образователната институция

Детето пристига за пръв път в детската ясла/градина. Адаптацията му в новите условия понякога протича доста болезнено. Започва сериозна промяна на всички негови представи и отношения с хората, влезли в неговия свят. Тази рязка смяна на условията може да бъде съпроводена с повишаване на тревожността у детето, понижаване на речевата активност, игровата активност и често дава отражение на неговото здраве.

Преди всичко проблемът в адаптацията е свързан с несъответствие по различни показатели, например по нивото на развитие на познавателната сфера и изоставане при формирането на хигиенни навици. Тук намира своето място и попадане в ситуации на несъответствия при храненето в детската градина, което се различава от храненето на детето в домашни условия.

Необходими условия за успешна адаптация

1. Сътрудничество и координация на усилията на педагогическия и непедагогическия персонал в детската градина.
2. Създаване на възможност за участие на родителите в живота на детето в новите условия на средата.
3. Установяване личен контакт и доверие с всяко дете, проява на индивидуална работа и оказване на помощ.
4. Установяване на ежедневни ритуали при посрещане и изпращане на всяко дете.
5. В процеса на общуване да се създадат традиции в груповите взаимоотношения, които способстват за обединение на ниво група.
6. Системно подържане на интереса на детето в дейностите, формиране на увереност, развиване на самостоятелност и инициативност.
7. Използване на индивидуален подход към адаптацията на всяко дете към условията на детската ясла/ градина (индивидуални наблюдения за степента на адаптация).
8. Съгласуване на действията между родители, учители и медицински персонал; сближаване на подходите към детето в семейството и детската градина.
9. Създаване за детето на обстановка на психологически комфорт, радост, внимание, доброжелателност, увереност и грижа.
10. Необходимост от съобразяване с индивидуалните особености на всяко дете.
11. Формиране на навици за адекватни форми на общуване към възрастни и връстници.

Етапи в работата на педагогическите и медицински специалисти с децата в периода на адаптация

Работата на медицинската сестра/ учителя с новопостъпилите деца, особено в етапа на формиране на детската група, се свежда до наблюдение на дейността и поведението на новопостъпилото дете в различни отрязаци от време.

Запознанство. Детето постъпващо в детската ясла/ градина, съвместно с родителите се запознава с медицинските сестри/ учителите, помощник-възпитателите, стаята на групата, условията и режима.

Индивидуален режим. За детето се установява режим на посещение. Най – добрият вариант е включване на детето в цялостната организация за деня. В отделни случаи, през първите дни родителите оставят детето до обяд, или за 1-2 часа, като постепенно продължителността на посещението се увеличава. По желание на родител е възможно посещението му заедно с детето в групата в първите 3 дни за период от 30 минути до 1 час.

Съставяне на схема за индивидуална психолого-педагогическа помощ. Педагозите отбелязват своите наблюдения на адаптацията на всяко дете в групата.

Степен на адаптация

Лека степен: До 20 дни от пребиваването на детето в групата то спи, храни се, не се отказва от контакти с връстници и възрастни, само търси контакт.

Средна степен: Поведенческите реакции се възстановяват към 30-я ден от първото посещение в групата. Нервно-психическото развитие леко се забавя, понижава се речевата активност.

Тежка степен: Поведенческите реакции се възстановяват към 60-я ден от първото посещение. Нервно-психическото развитие леко се забавя, понижава се речевата активност.

Краят на адаптационният период идва, когато:

- Детето се храни с апетит;
- Бързо заспива;
- Общува емоционално с околните;
- Играе;
- Детето се разделя самостоятелно и в добро настроение с родителя / възрастните/;
- По време на престоя в детската градина детето е спокойно.Може често да задава въпроси „ кога и дали“ ще го вземат, но това са въпроси , с които то очаква да бъде потвърдена неговата сигурност;
- По време на занимания и игри разказва спокойно за своите родители;
- При тръгване от детската градина разказва с удоволствие какво се е случило там.

Етапи на работата с родителите в периода на адаптация

Родителски срещи.

1. Индивидуални срещи на родителите и децата с медицинските сестри, учителите и помощник-възпитателите в групата.
2. Анкети. По резултатите от проведената анкета с родителите се определят семействата на децата с повишена тревожност. Данните от анкетата помагат да се планират подходящи консултации с родителите.
3. Консултации.
4. Информация на таблото на групата.
5. Информация във вайбър групата на групата.
6. Посещение на родител в първите 3 дни заедно с детето в групата, като престоят в групата е от 30 минути до 1 час (по желание на родителя).
7. Участие на родителите в съвместни проекти и педагогически практики.

Препоръки към родителите

1. Трябва да бъдете подготвени за реакциите на детето си, когато постъпи в детската градина. Необходимо е да сте му говорили предварително и да сте му обяснили промяната, която ще настъпи в живото му.
2. Необходимо е родителите да осъществяват психологическа и практическа подготовка на детето за детска градина, свързана с индивидуалните му особености на развитие.
3. Добре е това да не става в последните дни, а поне няколко месеца преди това.
4. Изтъквайте позитивните страни на пребиваването му в детската градина, присъствието на много деца на неговата възраст и подчертавайте, че то ще прекарва там само част от деня, а останалото време ще бъде с Вас.
5. Оставяйте детето за няколко часа с друг близък човек или се възползвайте от услугите на детски центрове. Първоначално присъствайте на игрите и заниманията му, постепенно излизайте за половин-един час, докато то свикне с факта, че дори и да ви няма за известно време, бързо ще се върнете и никога няма да го изоставите.
6. Месеци преди тръгване на детска градина извършвайте редовни обиколки около тази, в която е прието детето ви.
7. От време на време го водете до оградата за да му покажете как си играят децата, да му разкажете с какво ще го занимават вътре. Колкото повече детайли му давате, толкова по- лесно ще се адаптира. Добре е да отидите с

детето си следобяд, за да види как родителите прибират децата си от градината.

8. Най- добрият начин да обясните на детето си новата среда е чрез ролеви игри- те могат чудесно да го подготвят за градината. Изиграйте театър с плюшена грачка, която ходи на детска градина, разкажете му за режима там – децата отиват , закусват, играят, учат нови неща, обядват, спят. Повтаряйте на детето, че на играчката и харесва да ходи на детска градина.
9. Обяснете на детето, че ходенето на градина е също толкова важно, колкото мама и татко да ходят на работа. Живеейки в екип, детето получава нова социална роля и се гордее с това.
10. Важно е да имате доверие в екипа, които ще се грижи за детето ви. Те отговарят на необходимите изисквания и имат умения да се грижат за малки деца. Бъдете способни да се доверите и да предадете контрола върху детето си в ръцете на друг значим възрастен. Именно на доверието между хората се дължат топлите отношения.
11. Ако родителят се безпокои повече от детето, това ще повлияе негативно върху него. Понякога се налага да успокояват повече родителите, отколкото децата. Необходимо е спокойствие и позитивизъм от страна на родтелите.
12. Спокойният родител води до себе си спокойно дете. Желателно е сутрин то да бъде водено от родителя, който е готов да се раздели с него нежно, спокойно, но твърдо и бързо.
13. Колкото по-плах и нерешителен е родителят, толкова по тревожно ще бъде детето. Не трябва да се тревожите, когато детето плаче. Плачът подпомага нервната система да се разтовари.
14. Детето има нужда от твърди граници и правила, за да се адаптира бързо. По този начин то се чувства сигурно и спокойно.
15. Преди постъпването си в детската градина, детето трябва да има изградена самостоятелност, отговаряща на възрастта му и определена самодисциплина, за да свикне бързо и безпроблемно с установния ред и дневен режим в детското заведение.
16. Необходимо е синхронизиране на правилата в детската градина с тези в къщи относно самообслужване, подреждане на играчките, хранене на маса, подържане на ред и др.
17. За детето е важно да вижда как всеки си подрежда собствените вещи и че има еднакви последствия за всички, ако не се спазват правилата, както в къщи, така и в детската градина.
18. Не отблъсквайте детето, когато се занимавате с домакински задължения. Въвлечете го в тях. С времето то ще придобие практически умения за

прибиране и почистване, нищо че в момента прави повече грешки и ви създава повече работа.

19. Не пропускайте да похвалите детето си за добре свършената работа и добри постъпки.
20. Бъдете приятел за детето, помагайте му да премине трънливите пътеки на живота.
21. Общувайте непрекъснато! Опитвайте разговорите ви в никакъв случай да не са нравоучителни, а приятни приятелски диалози.
22. Ако сте му обещали нещо, задължително го изпълнете! Така ще го научите на отговорност и да държи на думите си. Ако не изпълните обещанието си, следващия път методът ви няма да работи.
23. Уважавайте желанията му и неговите интереси. Отнасяйте се с него като личност.
24. Нека през първите дни от постъпването на детето в детската градина, то да взема със себе си любима играчка или друга вещ от дома, с която се чувства свързано със семейството и чието присъствие го успокоява.
25. Добре е да създадете модел на раздяла - въздушна целувка, съпроводена с думите „до скоро“, гушкане и целуване, махане с ръка, съпроводено с пожелание и др. Ритуалът ще направи родителя по-уверен и тази увереност ще се предава и на детето.
26. Разкажете на детето как минава целият ден и кога ще дойдете да го вземете.
27. Създайте родителска група за подкрепа между майките готови да споделят. Когато те обменят помежду си какво от това, което правят, помага на детето им, всяка майка ще научи повече работещи стратегии.
28. Когато го вземете в къщи, внимателно го разпитайте как е било в групата, стараейки се да вникнете в неговите проблеми. За вас може да изглеждат незначителни, но за него са важни. Нека ви разкаже своите страхове и тревоги. Детето трябва да усеща непрекъснато , че вие се грижите за него, макар и да не сте там.
29. Използвайте всяка възможност да разговаряте с учителите и медицинските сестри. Питайте ги не само как е минал денят на детето, но споделете и какво сте правили у дома. Колкото повече неща знаят педагозите за детето, толкова по адекватно ще се грижат за него.
30. Посещавайте родителските срещи. Срещите се правят, за да си поговорите с персонала и с другите родители и да вземете общи решения. Колкото по-открити и ясни са взаимоотношенията между вас, толкова по-спокойни ще са децата. Включвайте се, колкото ви е възможно в живота на групата и мероприятията на детската градина.
31. Напълно неудачни за използване от възрастните са:

- Упреците към детето, поради незавършен процес на адаптиране;
- Наказанията и насилието върху детето, което тъгува, плаче или е агресивно, поради незавършен процес на адаптиране;
- Лъжата на възрастните при раздяла.

32. Доверието между възрастните, които се грижат за детето, е здрава основа за неговото възпитание. То се гради крачка по крачка. Не се колебайте да ги направите.